RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Vaststelling "Verordening op de collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen glastuinbouw".

AANLEIDING

Vanaf 1 januari 2018 zijn glastuinbouwbedrijven via het Activiteitenbesluit verplicht om gewasbeschermingsmiddelen (GBM) die bestaan uit organische verbindingen, uit hun afvalwater te zuiveren. Zuiveringsinstallaties moeten de gewasbeschermingsmiddelen voor minimaal 95% verwijderen uit het op de riolering te lozen water. Het betreft: drainwater bij substraatteelt, drainagewater bij grondgebonden teelt en filterspoelwater.
Er is een specifieke zuiveringsstap nodig om ervoor te zorgen, dat minimaal 95% van gewasbeschermingsmiddelen uit het afvalwater gehaald worden. Deze zuivering kan lokaal of centraal worden gedaan en is een verplichting van de sector en iedere individuele tuinder.
Voor tuinders betekende dit een keuze in individueel zuiveren, mobiel zuiveren of andere collectieve oplossingen.
In het Westland, waar ca. een kwart van het Nederlandse glasareaal gevestigd is, zijn er verschillende keuzes gemaakt op basis van individuele en maatschappelijke kosten en de mogelijkheden voor collectieve oplossingen. Voor veel van deze collectieve oplossingen is door het Rijk maatwerk verleend, waarbij de tuinders die aangesloten zijn bij een collectief uitstel krijgen tot 1 januari 2021.
In 2019 is uit een verkenning van Glastuinbouw Nederland en het hoogheemraadschap van Delfland rond zuiveren op de AWZI Nieuwe Waterweg in Hoek van Holland, naar voren gekomen dat een collectieve aanpak van de zuiveringsplicht in veel gevallen leidt tot lagere kosten en een hogere robuustheid qua zuivering. Een collectieve aanpak biedt ook een kans om stappen te zetten in het versneld verminderen van de emissie van nutriënten en het circulair maken van de waterketen, welke past bij de ambitie van de sector zelf, de gemeente, de provincie het Rijk en de Europese Commissie.
AWZI's zuiveren (stedelijk en bedrijfs-) afvalwater nu tot de geldende eisen. Door de collectieve zuivering zal hier een stapje bovenop worden gedaan.

Op 19 mei 2020 (Ibabs 50928) heeft het college ingestemd met het, samen met de Provincie Zuid Holland (PZH) en het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD) aangaan van het Convenant "Overeenkomst strekkende tot de collectieve verwijdering van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen uit afvalwater door het Hoogheemraadschap van Delfland". Hierin is de samenwerking in de realisatie van de AWZI Nieuwe Waterweg benoemd.

DOELSTELLING

De gemeente Westland streeft naar een duurzame circulaire waterketen in 2050. Het zuiveren van GBM op de zuivering Nieuwe-Waterweg is de eerste stap in het sluiten van de waterketen. Naast het op robuuste schaal zuiveren van GBM en Nutriënten uit de glastuinbouw, is het in de volgende fase mogelijk om goed gietwater uit het effluent te produceren voor de glastuinbouw. Hiermee kunnen de grondwateronttrekkingen, die op dit moment nodig zijn om goed gietwater aan de tuinbouwsector te leveren, teruggebracht worden. Dat geeft een positief effect op de leefbaarheid

vanwege de afname van zettingen en verzakkingen in kwetsbaar gebied. De gemeente heeft er daarom belang bij dat het initiatief van HHD en de glastuinbouwsector om GBM en nutriënten te zuiveren op AWZI Nieuwe-Waterweg, doorgang kan vinden.

Op 8 april 2020 (Ibabs 50709) heeft het college besloten een aanvraag in te dienen voor het toevoegen van de collectieve zuivering GBM als een zogeheten "experiment" onder de Crisis en herstelwet. Op basis van een, door de regering nog vast te stellen Koninklijk besluit, namelijk de 22ste tranche Crisis en herstelwet (22ste tranche Chw), krijgt de gemeente de bevoegdheid om bij verordening maatwerk op te stellen voor het verlenen uitstel van de zuiveringsplicht GBM voor leden van de coöperatie gedurende de bouwtijd en het inregelen van de installatie.
Dit besluit is in december 2021 door regering genomen en is op 10 december 2021 gepubliceerd in het Staatsblad.
Met dit besluit verkrijgt de gemeente het recht middels maatwerk uitstel verlenen aan specifieke glastuinbouwbedrijven om afvalwater op de riolering te lozen zonder de verplichte zuivering tot 1 januari 2024.

Zoals ook reeds opgenomen in de intentie-verordening waartoe de raad zich in januari 2021 heeft besloten, stelt het college voorwaarden aan uitstel van de zuiveringsplicht GBM. Het college heeft deze voorwaarden opgenomen in het voorstel "Verordening op de collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen glastuinbouw". Door deze verordening, zijn de aangesloten telers voor wie het maatwerk geldt, niet meer in overtreding.

ARGUMENTATIE

1.1 Met het koninklijk besluit in het kader van de Crisis en Herstelwet heeft de gemeente de mogelijkheid gekregen, maatwerk te verlenen voor het uitstel van afvalwaterzuivering tot 1 januari 2024.
Op grond van artikel 5.2a van de Chw is het ontwerpbesluit op 22 juni 2020 in de Staatscourant gepubliceerd (Stcrt. 2020, nr. 31393/ bijlage 21-0351447 pagina 37):
“Het experiment collectieve zuivering is door de gemeente Westland aangevraagd, in samenwerking met de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Delfland en Glastuinbouw Nederland. Met dit experiment krijgen circa 350 deelnemende glastuinbouwbedrijven in het Westland de mogelijkheid om hun afvalwater collectief te zuiveren. Het afvalwater zal in de Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Nieuwe Waterweg in Hoek van Holland gezuiverd worden. Daarbij wordt een innovatieve techniek toegepast op basis van ozon. Naast het afvalwater van de tuinders wordt ook het overige afvalwater uit de dorpskernen op deze wijze gezuiverd, waardoor ook verschillende schadelijke stoffen uit huishoudelijke producten en medicijnresten uit huishoudens en medische instellingen uit het afvalwater worden gezuiverd. De AWZI kan in 2023 gerealiseerd worden. Dat betekent dat er drie jaar uitstel nodig is van de maximale termijn van 1 januari 2021 die in artikel 3.64b, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen voor het maatwerk voor collectieve zuiveringsinstallaties. Van dit experiment worden positieve regeldrukeffecten verwacht voor de deelnemende glastuinbouwbedrijven, omdat grote investeringen voor het tijdelijk op andere wijze zuiveren van afvalwater (bijvoorbeeld tijdelijk mobiele zuivering) worden voorkomen. Voor burgers en professionals worden geen negatieve regeldrukeffecten verwacht.”
De ingediende bezwaren zijn verworpen op basis van de argumentatie, zoals weergegeven op pagina 13-14 (21-0351447).

1.2. De gevolgen van het uitstel hebben geen negatieve gevolgen voor de kwaliteit van

het oppervlaktewater.
In het advies van de Raad van State (en overgenomen in het besluit), is een volgende bevinding gedaan:
“Vooropgesteld is het uitgangspunt bij dit experiment dat het afvalwater niet ongezuiverd wordt geloosd op het lokale oppervlaktewater. Huidige regelgeving die hergebruik van water stimuleert, zoals emissienormen voor substraatteelten en recirculatieplichten voor zowel substraatteelt als grondgebonden teelt, blijft onverminderd van toepassing en houdt emissies van gewasbeschermingsmiddelen binnen de perken. Voorts is het experiment alleen mogelijk onder de voorwaarde dat voor de korte termijn al zoveel mogelijk compenserende en mitigerende maatregelen worden genomen……
... De rioolwaterzuiveringsinstallatie verwijdert een deel, maar is er nog niet op toegerust om 95% van de gewasbeschermingsmiddelen weg te zuiveren. Het restant komt voor de duur van het experiment vanuit de rioolwaterzuiveringsinstallatie in de Nieuwe Waterweg terecht. Dit is echter een groter watersysteem dat deze lozing beter op kan vangen dan het lokale polderwater. Vanuit de waterkwaliteitsdoelstelling wegen de voordelen op de lange termijn, te weten het door middel van een innovatieve techniek collectief zuiveren van afvalwater afkomstig van glastuinbouwbedrijven en (huishoudelijk) afvalwater uit de dorpskernen, waardoor ook medicijnresten en andere chemische microverontreinigingen worden gezuiverd, op tegen het restant aan gewasbeschermingsmiddelen dat tijdelijk uit de bestaande rioolwaterzuiveringsinstallatie op de Nieuwe Waterweg geloosd wordt. In de nota van toelichting is verhelderd dat gedurende het experiment emissies van gewasbeschermingsmiddelen via de rioolwaterzuivering naar de Nieuwe Waterweg zullen optreden en dat het experiment dus geen gevolgen heeft voor het lokale oppervlaktewater.”
(voor het volledige advies wordt verwezen naar bijlage 21-0351430)

1.3. Door het vaststellen van de verordening zijn de aangesloten telers voor wie het maatwerk geldt, niet meer in overtreding.
Door de vaststelling van de verordening komt er een eind aan het wettelijk vacuüm tussen 1 januari 2021 en 1 januari 2024.

RISICO’S EN KANTTEKENINGEN

1. *Bouw installatie niet gereed voor 1 januari 2024.*

In het afgelopen jaar zijn tussen de glastuinbouw (eerst vertegenwoordigd door Glastuinbouw Nederland en, na oprichting in 2020, door de Waterzuiveringsoperatie Westland U.A), het hoogheemraadschap van Delfland, de gemeente Westland en de provincie Zuid-Holland nadere afspraken gemaakt over de randvoorwaarden en specifiek de risicoafdekking van dit project.
Het college van Westland heeft 26 mei 2021, na het aanhoren van de wensen en bedenkingen van de raad, besloten akkoord te gaan met de voorwaarden voor de borgstelling aan het Hoogheemraadschap van Delfland voor de investering in een Afvalwaterzuiveringsinstallatie voor de glastuinbouw op de locatie Nieuwe Waterweg, onder een aantal voorwaarden van technische haalbaarheid, economische haalbaarheid, rechtmatigheid en een deadline op het investeringsbesluit van 31 december 2021.
Delfland heeft in samenwerking met de coöperatie, gewerkt aan het definitieve ontwerp van de ozoninstallatie en persleiding. In deze ontwerpfase zijn zij geconfronteerd met aangekondigde nieuwe (EU)normen voor zuivering oppervlaktewater.
Tot op dit moment is het onduidelijk wat de toekomstige wettelijke norm voor met name bromaat

(bijproduct van zuivering met Ozon) in het extra gezuiverde effluent wordt. Deze norm is van grote invloed op de te gebruiken zuiveringstechniek en businesscase.
Vanuit het ministerie I&W wordt (met enige voorzichtigheid) aangegeven in januari meer duiding te krijgen van de normen. Op basis hiervan besluit Delfland (in overleg met de coöperatie) een definitieve (mix van) techniek en kan het ontwerp en businesscase definitief gemaakt worden. In maart wordt een investeringsbesluit van Delfland verwacht.
Op basis van de nieuwe uitgangspunten zal het college opnieuw beoordelen of de huidige uitgangspunten voor de borgstelling overeind blijven (waaronder de afweging op tijdige realisatie). Vooralsnog wordt de deadline van 1 januari 2024 haalbaar geacht.

Het college volgt de besluitvorming en de doorlooptijd van de realisatie van de zuivering, met het oog op de deadline van 1 januari 2024. Indien er signalen zijn dat deze deadline niet gehaald zal worden, wordt met de coöperatie, Delfland, de provincie en het ministerie gesproken over een alternatief om te voldoen aan de zuiveringsplicht.
De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving.

FINANCIËN

Er zijn geen financiële gevolgen aan het besluit verbonden.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

EXTERN OVERLEG

Het voorstel is afgestemd met de kwekercoöperatie AWZI Nieuwe Waterweg, Glastuinbouw Nederland, provincie Zuid-Holland en het hoogheemraadschap van Delfland.

VERVOLGTRAJECT

Het voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad op 22 februari 2022.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 januari 2022, met de volgende bijlage(n):

- 21-0351795 verordening op de collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen glastuinbouw
- 21-0351430 stcrt-2021-47798
- 21-0351447 stb-2021-600-publicatie Chw

gelet op het bepaalde in artikelen 3.64a, eerste en tweede lid, en 3.64b Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 7ak van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (tweeëntwintigste tranche);

gehoord het advies van de commissie Ruimte van 8 februari 2022 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

vaststelling van de “Verordening op de collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen glastuinbouw” .

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 22 februari 2022,

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends